

Björn Emilsson skrifar

EKKI ER ALLT SEM SÝNIST

Veðurfar okkar kæra klaka hefur margsinnis sýnt það og sannað, að ekki er á það treystandi. Margt útsportið hefur aldrei verið stundað hérlandis af þeim sökum. Flugmódelmönnum má að sumu leytí líkja við bjarnýrið, sem liggar í dvala yfir vetrarmánuðina. Þeir smíða flugvélar sínar við snjóalög og fara síðan á kreik og fljúa þeim í leysingunum.

Einn af pekkari flugmódelasmíðum okkar er Einar Pál Einarsson, sjónvarpsstarfsmaður.

„Ég var 10 ára, lafhæddur, og þorði ekki náðegt húsinu árum saman. Tök venjulega krók á leið mína þegar innbúar þess náguðust.“ Einar Pál, oft nefndur flugvélapabbi, lætur hugann reika og bætir við: „Betta var á Starhaganum. Eg stóð þar í mesta sakleysi í stuttboxum og strigaskóm, vopnaður svifflugunni minni. Vindhvíði hrísladist um nærliggjandi trágðóðum. I því lét ég fluguna væða. Hún hóft á loft með fallegum sveig. Skynldæga og án nokkurrar sjáanlegrar ástæðu kóventu hún og stendri í átt að mér. Ég vatt mér undan, en heiði betur látið það ógert. Mér til ólysanlegrar skelfingar stendri hún á brigga fermetra stofugluggann að Túnbergi, þar sem Loftleido-Olsenbraður eru uppaldir. Það skipti engum togum, glugginn brotnaði með gnistandi bráki og flugan hvarf inn í svarta gluggatóftina. Það stóð sem lamður, það skalf allt á mér sem skollið gat. Hvort svifflugan lenti í kaffibolla eða einhverju stássi, veit ég ekki. Hún, var allavega ólöskun þegar ég fæk hana, sem var meira en hægt var að segja um sjálfan mig.“

Einar Pál Einarsson, 31 árs „patti“, hefur í frístundum sínum, allt frá æsku, smíðað og flogið fjarstýrðum flugmódelum. Þessa áráttu tók hann í erfð frá fðóur sínum, Einars Pálssyni, sem var einn af brautryðendum sportsins hérlandis. Gamanlög er í því fólgjö að smíða módelflugvél, -skip og jafnvæl -bila, sem síðan eru tengd fjarstýribúnaði. Einar hefur reynt þetta allt saman, en heldur mest upp á flugvélarnar. Þær smíðar hann úr balsavíði og trefjaplasti. Eins og aðrir flugmódelmenn smíðar hann vétar eftir teikningum, en auk þess hefur hann hannad fjöldann allan af módelum sjálfr. Flugvélæign Einars nálgast nú annan tuginn, þar sem eru bæði svifflugur og vélflugur. Þær síðarnefndu hafa vélarorku, allt frá háfu upp í tvö hestöll. svona rétt eins og skilinnaðar. Ekki veitir af, hví sumar flugvélanna bera venghaf allt að tvemur og hálfum metra. Eldsneyti vélanna er sam-

Flugan hvarf inn í svarta gluggatóftina

bland af methanol, nitromethan og laxeroli, sem blandað er saman eftir kínunarinnar reglum. Meðalflugþol vélanna er 20 mínútur, sem er felkinogur tími, að sögn Einars. Gangsetning vélanna hefur oft skapað vandræði. Nýlega hefur oft skapað vandræði ástakur útbúnaður til þeirra hluta. Áður voru vélarnar ræstur með handfali, sem oft orsakar ótímabært fingratrap hjá flugstjórunum. Flugum eru af öllum staðum og gerðum, allt frá hæfleygum þyrilvængjum upp í botur, sem ná 150 mílna hráða. Módelin geta haft allan stýrisbún-

Hér gildir sjón tilfinningin

Steve McQueen var bjargað

að „fullorðinna“ flugvél, það með talin hallastýri, hæðarstýri og hildarstýri ásamt uppdraganeignum hjólum. Til þess að útbúnaður flugvélanna starfi sem skyldi, þarf senditækni eða nokkur skonar handheldan flugstjórnarkiefa (cockpit).

Með því að prýsti á þar til gerðar stangir á sendinum má færa boð til ýmissa hluta flugvélarinnar, rétt eins og flugmaður gerir úr stjórnsæti sínu í raunverulegi flugvél. Það sögn Einars er jafnvæl erflitara að fljúga módelunum en flugvél í fullri sterð. Venjulegur flugstjóri situr í

véi sinni og finnur fyrir öllum hreyfingum hennar um leið og þær gerast. Mödelflugmaðurnir standur hins vegar á jörðinum með sendinni og þar gildir sjón tilfinningin fyrst og fremst. Undanfarin 2 ár hefur módeláhugi aukist stórlægum. Í dag er hægt að eignast flugvél ásamt tekjabúnaði fyrir um 70 púsund krónur.

Íslenska áhugamannafélagið þytur, sem Einar er meðlimur í, hefur starfað að íslenskum flugmódel-mánum. Erlendis eru óteljandi módfélfög. Á stefnuskrá þeirra eru t.d. listflug og kappflug-

„EKKI eruð þið vel vakandi, það er flugmaður í nauðum staddir.“
(Teikn. gr. höf.)

Bæta flugmódel (Stuka JU 87 B) sáu sjónvarpsáhorfendur á skjánum s.l. laugardag í kvíkmyndinni Orrustunni um England.

Ein af mörgum módelflugum landsmanna á flugvelli um við Sandskeið.

Einar Pál Einarsson með eina af 15 Terry aefingaflugvélum sem hann hefur smíðað.

Synir Einars „flugvélapappa“ rogast hér með eina stærstu balsaflugvél sem smíðuð hefur verið hérlandis.

svo eittthvað sé nefnt. Næstkomandi júlí verður í fyrsta skipti á Íslandi haldin Norðurlandamót í módelsvifflugi. Það verður við Hvolsfjall í Rangárvallasýslu og munu þrír keppendur frá hverju Norðurlandanna taka pátt í því.

En það eru fleiri en módelflugmenningar sem renna hýru auga til balsafuglanna. Kvíkmyndanáðurinn stórhagnaðiást á tilkomu þeirra. Þar er máltekið „ekki er allt sem sýnist“ í hávegum hæft. Sjónarspíl það, sem sett var á svíð fyrir okkur sjónvarpsáhorfendur laugardaginn 13. janúar í myndinni Orrustunni um England var meira og minna plat. Margar orrustuvélanna voru litlar módelflugur, ekki stærri en tveir metrar. Hetjuni miklu, Steve McQueen, var bjargað úr logum kvíkmyndarinnar The Towering Inferno með módelþyrilvængjum. Þen eitt platið birtist okkur í myndinni um Hindenburg-loftfarri. Þar var allt í tímann notuð 9 feta fjarstýrð eftirlíking af loftfarinu. Fyrir þa sem gaman hafa af framgreindum „sjónleikjum“ má nefna, að kvíkmyndahúsíð Regnboginn mun fljótegla taká til sýninga myndina Carpicorn one, en þar eru notaðar módelflugur.

Já, ekki er allt sem sýnist. Maður einn úr Holtunum hrindi skelfingu lostinni í flugturninn á Reykjavíkurflugvelli. Hann hafti veitt því athygli út um þakflugann á húsi sínu, að flugvél hringsólaði yfir vellum með ýmsum undarlegum fettum og brettum. Hann hafti á örði við flugstjórnarmenn, að ekki væru þei vel vakandi. Flugmaður væri greinilega í nauðum staddir og þeim væri nær að híjalpa honum niður á jörðina. Flugvélina fundu flugstjórnarmenn ekki og hví var að aka heimleðis með flugvélina í farangursgeymslunni.